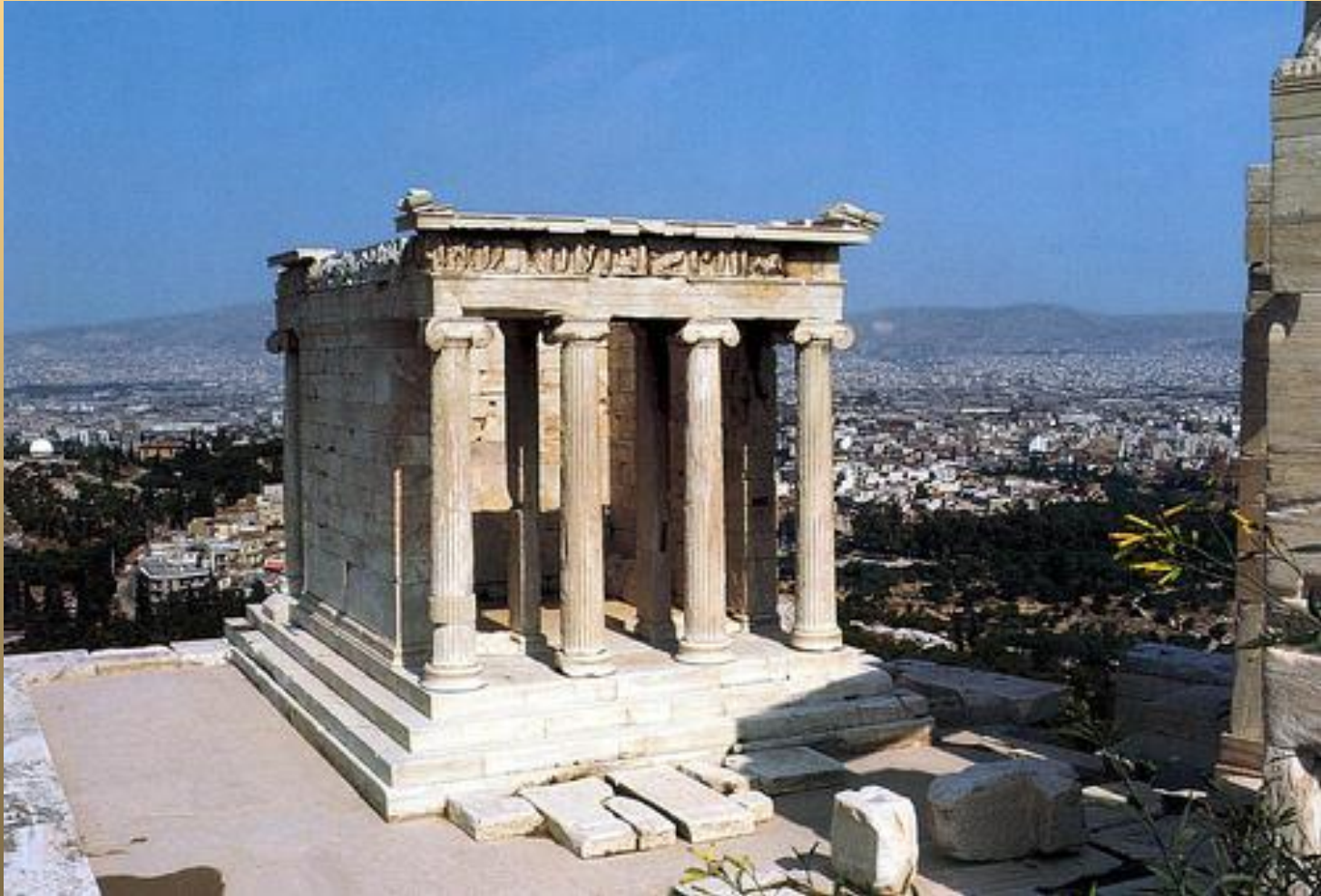

TEMPLE D'ATENA NIKÉ A L'ACRÒPOLIS D'ATENES

FITXA TÈCNICA

- **Títol:** Atena Àptera o Atena Niké
- **Autor:** Cal·lícrates
- **Cronologia:** 421 aC (projecte de l'any 449 aC)
- **Tipologia:** temple
- **Materials.** Marbre del Pentèlic
- **Dimensions:** (naos) 5x5m
- **Estil :** grec clàssic
- **Localització:** Acròpolis d'Atenes.

Es troba situat dalt un petit bastió a l'entrada de l'Acròpolis, sobre les restes d'un temple anterior destruït pels perses el 480aC

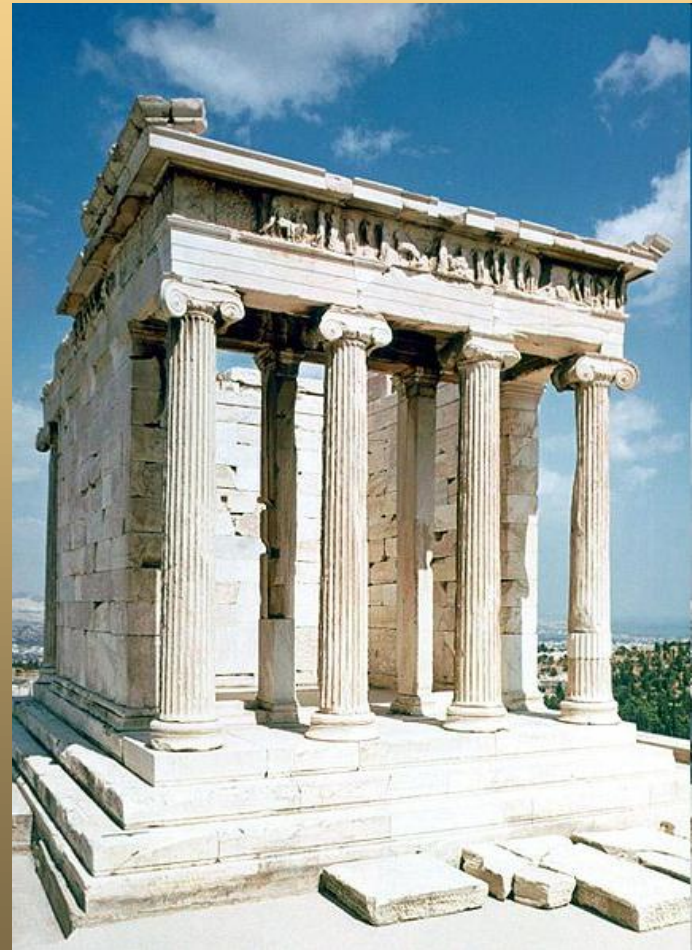
Context històric

- Aquest temple, commemora la victòria sobre els perses a la Batalla de Salamina (448 aC).
- Va ser promogut pel general atenès Cimo II, rival polític de Pèricles. Per aquest motiu, la seva construcció no va ser possible fins després de la mort de Pèricles (421 aC) i un cop començada la Guerra del Peloponès .
- La tradició narra que els atenesos erigiren el temple d'Atena Niké (victòria sense ales) amb el convenciment que la Victòria ja no volaria més i es quedaria per sempre a Atenes.

ESTIL I CARACTERÍSTIQUES DE L'ESTIL

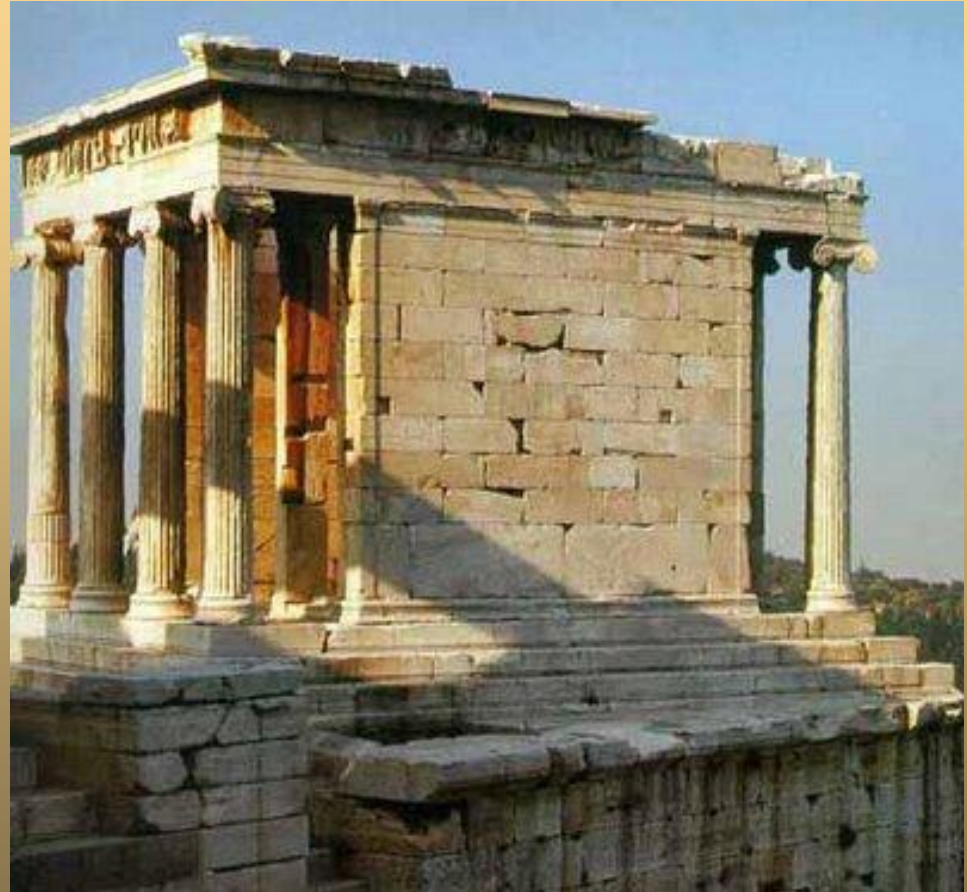
- El temple d'Atena Niké es situa dins l'estil grec clàssic.
- Característiques de l'arquitectura grega clàssica:
  - **Antropocentrisme:** és un art fet a la mida de l'home, l'ésser humà serà el punt de referència de l'art, els edificis grecs van ser construïts a escala humana.
  - **Art racional.** És un art sotmès a la raó, s'identifica bellesa amb raó, “és bonic allò que és vertader” (Plató)
  - **Construccions arquivades:** amb elements verticals (suports) i horitzontals (cobertura)
  - **Religiositat:** El temple és la màxima expressió de l'arquitectura grega, eren els espais de culte a les divinitats, la casa on es guardava la imatge de la divinitat.
  - **El marbre:** era el material que empraven en les seves construccions, tallat en forma de carreus regulars i ben escairats

Planta

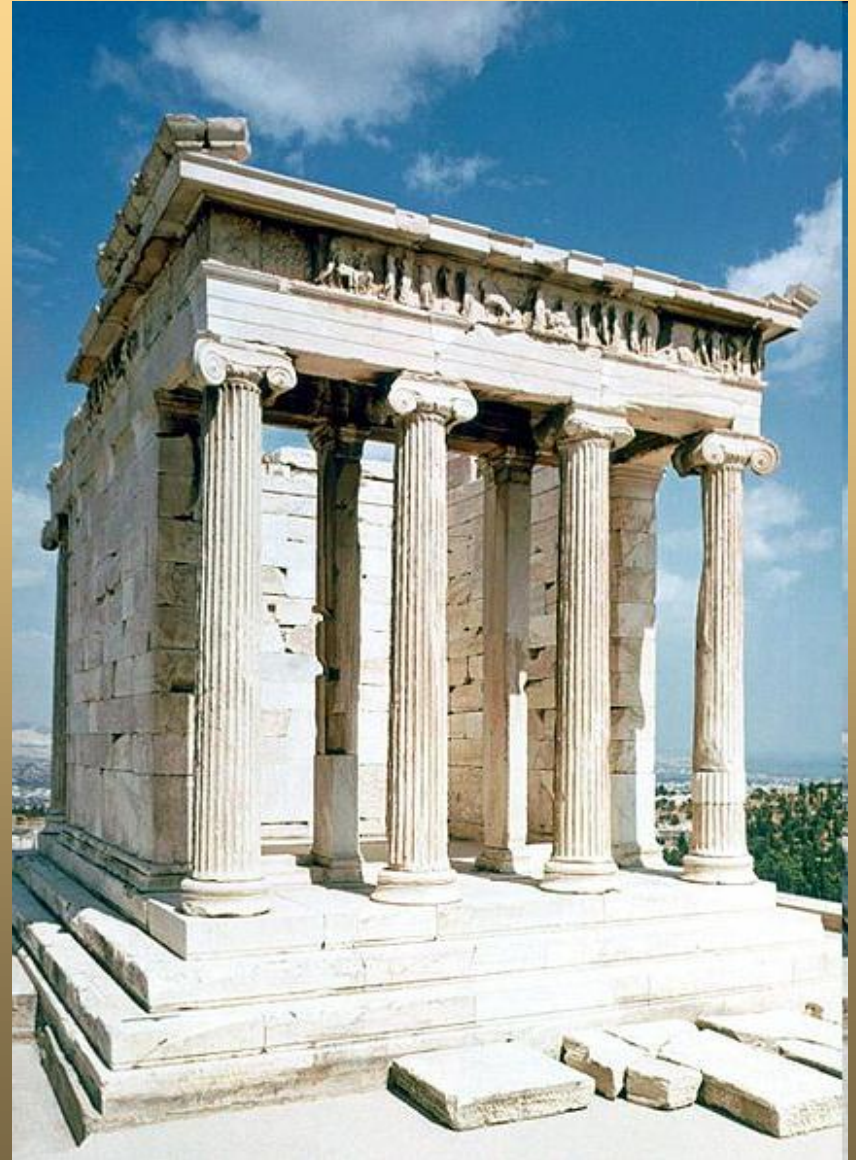
Espai interior i exterior

- Estructura allindada, amb elements de suport (columnes) i coberta de dues vessants
- És un temple **amfipròstil** (columnes a la façana i a la part posterior), i **tetràstil** (quatre columnes), les columnes són jòniques (de 4m d'alçada) La **cel·la** quadrada té dues pilastres in-antis a l'entrada. El pòrtic anterior es diu **pronaos** i el pòrtic posterior **opistòdom**.
- Construït sobre d'una plataforma (**estilòbat**) elevada de tres esglaons (**esterèobat**)

Descripció dels elements sustentadors i sustentats

- **Les columnes jòniques** formades per:
  - Base amb dues motlures **tor** (convexa) i **escòcia** (còncava),
  - Fust és monolític amb els cantells plans
  - Capitell amb volutes
- **Entaulament**
  - Arquitrav, amb tres franges planes i llises (platabandes)
  - Fris amb relleus continus, representant les lluites entre grecs i perses.
  - Cornisa
- **La coberta** era a dos aiguavessos, amb dos frontons triangulars, ara, desapareguts.

Iconografia

- El fris és de relleus, en sentit narratiu, descriu les lluites entre grecs i perses, a les Guerres Mèdiques, i també de la Guerra del Peloponès, esdevinguda durant la construcció del temple, també hi ha representacions de temes mítics.
- Per la tècnica emprada es creu que els escultors eren deixebles de Fídies, una part dels relleus s'atribueixen a Cal·lima
- Una part dels relleus representen a Atena envoltada de les victòries (nikai), aquestes foren esculpides amb la tècnica dels draps mullats, que permet destacar l'anatomia. Una de les més representatives és la de la Victòria traient-se la sandàlia.

Iconografia

- En el fris N hi ha una batalla entre grecs.
- En el fris S s'hi representa la decisiva victòria de Platea contra els perses.
- A E i W es representen escenes de les divinitats olímpiques presidides per Zeus i Atena garantint els seus favors a Atenes.
- Poc després d'acabat, hom l'envoltà d'un parapet per a fer més segur l'accés als visitants, ornat amb uns magnífics relleus dedicats a Atena, també d'estil fidíac. Part dels relleus es conserva al British Museum i la resta són avui dia al Museu de l'Acropolis.

Part del fris

fris sud temple Atena Niké. Lluita de grecs contra perses a Marató

Funció i significat

- El temple estava pensat per acollir la imatge sagrada de la divinitat amb diferents objectes litúrgics i les ofrenes dels fidels.
- La consagració d'un temple a la Victòria en el context d'una guerra manifesta una finalitat màgica, encaminada a propiciar als déus en la guerra i refermar la cohesió militar dels ciutadans.
- Segons Pausànies (geògraf i viatger del s. II), en el seu interior hi havia una estàtua d'Atena victoriosa, de fusta (probablement, recoberta de materials nobles). Contràriament a la tradició, no tenia ales, amb la pretensió que, d'aquesta manera la victòria no podria fugir i acompanyaria sempre als atenesos